

Odpovědnost členů zastupitelstva za škodu způsobenou při výkonu funkce

Mgr. Petra Bielinová, advokát

Setkání starostů a místostarostů

11. Prosince 2014, Olomouc

Druhy odpovědnosti

- **politická**

NS 25 Cdo 1319/2004: *Starosta nepožívá nějaké imunity, která by ho zbavovala odpovědnosti za škodu jím způsobenou, nýbrž jako každá jiná fyzická osoba nese odpovědnost za své jednání či opomenutí, v jehož důsledku vznikla jinému majetková újma. Škoda za neplatně zrušený pracovní poměr, 135 tisíc Kč, Rakovník*

- **civilní - majetková**

- **trestní**

§ 220, 221 TZ - porušování povinností při správě cizího majetku (úmysl, nedbalost)

§ 329 TZ - zneužití pravomoci úřední osoby – úmysl

§ 240 TZ – zkrácení daně

§ 212 TZ - dotační podvod

§ 331 TZ – přijetí úplatku

§ 206 TZ - zpronevěra

subsidiarita trestního stíhání

Odpovědnost civilněprávní

Majetek obce = majetek občanů

06/2012: IV. ÚS 1167/11

*Samostatné spravování obce zastupitelstvem (článek 101 odst. 1 Ústavy) neznamena, že by zvolené zastupitelstvo a představitelé obce stáli nad společenstvím těch, kteří je k výkonu samosprávy zvolili. Ti, kdo obec spravují, neměli by ztratit ani na okamžik ze zřetele, že **nejsou majiteli obce** a že správa obce není poručníkováním těch, kteří obec tvoří.*

Nabídkové řízení obce při prodeji majetku obce nebylo v souladu s dobrými mravy a principy slušnosti, neboť stanovená kritéria byly jen záminkou pro výběr předem stanoveného zájemce.

Městská část Praha 5 x Občanské Zubatého 1 (členové jsou nájemci domu)

Sdružení nabídlo v nabídkovém řízení za bytový dům 33,3 mil. Kč. MČ nesouhlasila. Vyhlásila nové řízení s minimální cenou 33,4 mil Kč a s podmínkou složení jistiny 5 mil. Kč. Dům pak MČ prodala jinému zájemci za 33,5 mil. Kč (o.s. Zubatého nebylo schopné složit jistinu 5 mil. Kč).

Kdy vzniká obci škoda?

- **nezákonné rozhodnutí / nesprávný úřední postup (úředník)**
zákon č.82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu při výkonu veř. moci
- **zaplacení uložené sankce / odvodu**
pokuta ÚOHS, pokuta ÚOOÚ, porušení rozpočtové kázně, náhrada nákladů řízení protistraně
- **ze závazkových vztahů obce**
nevýhodná smlouva **36/2 HMP** / **38/1 ZO**, neuplatnění smluvených sankcí, prodej majetku obce za cenu nikoli obvyklou
- **nevymáhání výše jmenovaných škod (promlčení nároku)**
do r. 2013: OZ obj. 3/10 (úmysl, korupce) subj. 2/3 (korupce), OBCH 4r
od r. 2014: NOZ obj. 10/15 (úmysl, korupce) subj. 3 + právo sjednat odlišnou promlčecí lhůtu (v rozmezí 1-15 let)

Nezákonné rozhodnutí - skládka

Uherský Brod – skládka Prakšice

- r. **2000** město získalo dotaci na rekultivaci skládky
- r. **2000** - stavební povolení pro stavbu „Sanace a rekultivace skládky odpadů Prakšice“, vlastníci pozemků nebyli zahrnuti do řízení (zrušeno)
- r. **2006** - dodatečném povolení stavby v rámci řízení o odstranění stavby, přestože stavebník (město Uherský Brod) nedoložil souhlas vlastníka pozemku se stavbou skládky (zrušeno 2008)
- r. **2011** – obec uzavřela smlouvu o směně a koupi pozemků
- r. **2012** - NSS, 1 As 89/2010 – významné riziko podjatosti

Pokuta ÚOHS za porušení zákona

Městská část Praha 2 – 300.000,- Kč

- r. **2012** pokuta ÚOHS (MČ nejprve vypověděla smlouvu na dodávku tepla se stávajícím dodavatelem a následně bez výběrového řízení s odkazem na časovou tíseň uzavřela smlouvu bez soutěže); postupně vymáhání škody několikrát projednával KV, rada, zastupitelstvo
- r. **2014** MČ vyzvala k zaplacení škody bývalého starostu (předkladatel návrhu) a radní, kteří se podíleli na rozhodnutí (hlasovali pro návrh bývalého starosty)
- r. **2014** bývalý starosta zaplatil poměrnou část dobrovolně, zbylou částku MČ vymáhá soudně

Majetková odpovědnost dle NOZ

PORUŠENÍ ZÁKONA / SMLOUVY / ZVLÁŠTNOSTI:

- **smluvní povinnost** - i bez zavinění (OBCH)
- **zákonná povinnost** - zavinění z nedbalosti presumováno
- + **nově škoda způsobená informací /radou** (statik, lékař, advokát?)

ROZSAH NÁHRADY:

- **volení představitelé /najatí mandatáři** - vše
- **úředníci** § 250 ZP omezená výše náhrady (výjimka: úmysl)

NOVINKY:

- lze smluvit vzdání se práva (omezeně),
- promlčecí lhůty: objektivní 10/15 R (úmysl, korupce), subjektivní 3 R
- lze sjednat odlišnou promlčecí lhůtu (1-15 R)

Vznikla nám škoda. Co teď?

---

povinnost uplatňovat právo na náhradu škody

§ 38/6 ZO § 35/3 HMP Praha / MČ

možnost vzdát se práva (na náhradu škody)

obce vždy zastupitelstvo **§ 85 f) ZO**

Např. nedobytná pohledávka – výjimečně a odůvodněně

Srovnání: Praha nad 5 milionů, MČ nad 100 tis., do těchto limitů vyhrazeno
radě **§ 59/3 m) + 89/2 g) HMP**

správný postup obce

1. identifikace škodné události
2. stanovení výše škody (pouze výjimečně posudek)
3. určení škůdce
4. včasné zahájení procesu vymáhání náhrady vzniklé škody (výzva, žaloba)

Odpovědnost trestněprávní

Porušení povinnosti při správě majetku

OS Nový Jičín, 4 T 108/2012

Hladké Životice – zastupitelé – 01/2014 nepravomocně odsouzení

01-06/2006: prodej pozemku obce starostovi a jeho dcerám za cenu 5 Kč/m², resp. 50 Kč/m²; cena pozemků dle znalců byla 250 Kč/m²

škoda 12 milionů Kč – obec odkázána na občanskoprávní řízení

odsouzení nepravomocně na 3R podmíněně (s různě dlouhou zkušební dobou) + někteří peněžitý trest v řádek stovek tisíc Kč

KS Ústí nad Labem, OS Liberec 3 T 32/2011

Liberec – zastupitelé – 09/2014 zrušen zprošťující rozsudek OS Liberec

04/2007: prodeje pozemků; zastupitelé nezohlednili námítky na neodůvodněně nízkou cenu vnesené v diskuzi při schvalování prodeje.

škoda 3,5 mil. Kč (místo za 5 mil Kč prodáno za 1,5 mil. Kč)

02/2014 zproštění, 09/2014 odvolací soud zrušil, znovu projedná OS Liberec

Zkrácení daně / Dotační podvod

OS Semily, 2 T 137/2002

Město R. n. J. – starosta a zástupce starosty – 2002 odsouzení

1995: prodali obchodní společnosti se 100% majetkovou účastí města část zařízení čistírny odpadních vod a následně této společnosti dlouhodobě pronajali zbytek zařízení (+ následný odkup). **Neoprávněně vrácená DPH 2,7 mil Kč** ke škodě ČR. Trest: 2 roky s odkladem na 5 let, zákaz činnosti na 5 let

KS Ústí nad Labem, 3 T 18/2010

Chlumec – starosta – 04/2012 odsouzen

Starosta bez vědomí a souhlasu zastupitelstva zavázal obec ke financování přípojek energie ke 40 parcelám. Nechal přípojky vybudovat, ač obec na zaplacení neměla peníze. Na dlužnou částku nakonec vystavil směnku a v roce 2009 přivedl obec k exekuci na 16 milionů Kč. Pokusil se získat na dluh dotaci a k žádosti připojil nepravdivé doklady.

Trest: 5 let nepodmíněně, náhrada škody obci 16,5 mil. Kč

Úvěrový podvod/Zneužití pravomoci

OS Olomouc, 8 T 175/2004, KS Ostrava

Starosta obce O.Č. – 12/2008 pravomocně odsouzen

2002: bez souhlasu zastupitelstva a bez územního rozhodnutí a stavebního povolení nechal vybudovat asfaltovou komunikaci a kanalizační přípojky a to částečně z prostředků určených na výstavbu čističky odpadních vod a kanalizace, na jejímž financování se z 60% podílel SZIF.

Škoda – SZIF 881 tisíc (neoprávněný prospěch obce)

Trest: odnětí svobody 14 měsíců se zkušební dobou 2 roky, zákaz činnosti 2 R.

OS Trutnov, 16 T 11/2005, KS Hradec Králové

Starosta obce M. B. – 12/2008 pravomocně odsouzen

2002: uzavřel smlouvu o dílo na 8 mil Kč, ačkoli v době podpisu smlouvy měl doložené a konkrétní informace o tom, že cena bude mnohem vyšší. Dodatky ke smlouvě uzavíral bez schválení nebo pověření zastupitelstva.

Trest: odnětí svobody 10 měsíců se zkušební dobou 2 roky, zákaz činnosti 2 R.

Přijetí úplatku a zneužití pravomoci

KS Praha, 7 T 79/2009, VS Praha

Kolín – místostarosta – 12/2012 pravomocně odsouzen

2009: místostarosta R.P. požádal na dálničním odpočívadle soukromého podnikatele o úplatek 1 mil. Kč a za to mu slíbil dojednat prodej pozemků města za nižší cenu, než je cena obvyklá. K prodeji za nižší cenu došlo; snížené ceny místostarosta prosadil jak na radě města, tak na zastupitelstvu města.

Škoda – obec odkázána na občanskoprávní řízení

Trest: odnětí svobody na 5 let nepodmíněně, zákaz činnosti 5 let, peněžitý trest 250 tisíc Kč.

OS Kolín, 13 C 110/2014

5/2014: podána žaloba na náhradu škody ve výši 26 mil. Kč

Zatím jednání nařízeno nebylo.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Mgr. Petra Bielinová, advokát

petra@bielinova.cz

mob. 605 54 34 19